Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002316

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 21-06-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Андрейчикова Олена Анатоліївна
2. Olena A. Andreichykova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 035

Назва наукової спеціальності: Філологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Філологія

Дата захисту: 24-06-2024

Спеціальність за освітою: Англійська мова та література

Місце роботи здобувача: видавництво "Букшеф"

Код за ЄДРПОУ: 42514554

Місцезнаходження: вул. Вербова 17-а, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 53.035.2024

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 16.01, 16.01.11

Тема дисертації:

1. Жанрова еволюція сучасної антиутопії (українська та зарубіжна література)

2. Genre evolution of modern dystopia (Ukrainian and foreign literature)

Реферат/анотація:

1. Дисертаційне дослідження присвячене сучасній антиутопії в зарубіжній та українській літературі XX – початку XXI століть. Актуальність антиутопічної літератури, першою чергою, пов'язана з антигуманними проявами в сучасному державному та політичному устрої, тенденціями до тоталітаризму, знеособлення й узагальнення – все це руйнує утопічну свідомість. Незважаючи на те, що мрія про утопічне суспільство є органічною для людини, як виявилося, вона стає все більш неприйнятною для сучасного світопорядку. Матеріалом дослідження слугують зарубіжні антиутопічні тексти, а саме роман Олдоса Гакслі «Прекрасний новий світ» роман Джорджа Орвелла «1984» роман Рея Бредбері «451 градус за Фаренгейтом», роман Ентоні Берджеса «Механічний апельсин». Також у роботі аналізується твір Юхима Зозулі, а саме «Оповідання про Аку та людство», роман Володимира Винниченка «Сонячна Машина» і твори Станіслава Лема «Едем», «Повернення з зірок». Романам англійського письменника японського походження Кадзуо Ішіґуро «Не відпускай мене» та французького письменника українського походження Ярослава Мельника «Маша, або Постфашизм» приділено найбільшу увагу і присвячено майже весь третій розділ роботи. В роботі вперше

здійснений комплексний аналіз антиутопізму в зарубіжній та українській літературі XX – початку XXI століть: схарактеризовано процес репрезентації імагінарного світу та його онтологічне підґрунтя; висвітлено тематичну та формотворчу наступність антиутопічних творів та представлено низку їхніх трансформацій на початку XXI століття; окреслено тенденції становлення та еволюції антиутопій в зарубіжній та українській літературі; проаналізовано релевантні та репрезентативні твори антиутопістів XX – початку XXI століть з метою виокремлення стрижневих особливостей жанру та відстеження його еволюційних трансформацій; вичленовано ідейно-тематичну та стильову специфіку антиутопій у контексті їхньої видозміни та проаналізовано їхній причинно-наслідковий зв'язок з онтологічною реальністю. Особистий внесок здобувача полягає у здійсненні комплексного аналізу антиутопічних творів зарубіжних і українських письменників з позиції проблематики, стильової корекції оповіді, еволюції жанру як такого, а також аналізу розмаїття жанрового синтезу сучасної антиутопії. В дисертації встановлено, що для новітніх антиутопій XXI століття притаманна репрезентація катастрофічної реальності, а не її передчуттів, для конструювання якої синтезуються усі можливі жанри романної форми, що продукує максимальне занурення читача, а також формування ним низки умовиводів. Своєю чергою, це спричиняє потенційну відкритість і пластичність жанрової структури антиутопічних творів, яка зазнає гібридизації, втрачаючи свої питомі ознаки і постмодерні умовності. Натомість катастрофогенна реальність XXI століття спричиняє пошук нових експериментальних форм, які набувають флуктуативної природи у жанроутворенні, парадоксально об'єднуючи класичні й інноваційні складники літературної творчості. Компаративний аналіз дозволив автору дослідження дійти наступних висновків: якщо у творах західноєвропейських письменників XX століття переважали теми руйнації гуманістичних ідеалів, негативний вплив науково-технічного прогресу, приреченість поодинокого опіру режими чи системи, то майже в той самий час український письменник В.Винниченко робить свою «машину» Сонячною і не відбирає у людства надію на краще майбутнє.

2. The dissertation study is devoted to modern dystopia in foreign and Ukrainian literature of the 20th and early 21st centuries. The relevance of dystopian literature is primarily related to anti-humane manifestations in the modern state and political system, tendencies towards totalitarianism, depersonalization and generalization - all this destroys the utopian consciousness. Despite the fact that the dream of a utopian society is organic to man, as it turned out, it is becoming more and more unacceptable for the modern world order. The research material is foreign dystopian texts, namely Aldous Huxley's novel "Brave New World", George Orwell's novel "1984", Ray Bradbury's novel "Fahrenheit 451", Anthony Burgess' novel "A Clockwork Orange". The work also analyzes Yukhym Zozuli's work, namely "The Tale of Aka and Humanity", Volodymyr Vinnichenko's novel "Solar Machine" and Stanislav Lem's works "Eden", "Return from the Stars". The novels of the English writer of Japanese origin Kazuo Ishiguro "Don't let me go" and the French writer of Ukrainian origin Yaroslav Melnyk "Masha, or Postfascism" are given the greatest attention and almost the entire third section of the work is devoted to them. The personal contribution of the recipient consists in carrying out a comprehensive analysis of dystopian works of foreign and Ukrainian writers from the point of view of issues, stylistic correction of the narrative, evolution of the genre as such, as well as an analysis of the variety of genre synthesis of modern dystopia. The dissertation established that the latest dystopias of the 21st century are characterized by the representation of a catastrophic reality, and not its premonitions, for the construction of which all possible genres of the novel form are synthesized, which produces the maximum immersion of the reader, as well as the formation of a series of conclusions. In turn, this causes the potential openness and plasticity of the genre structure of dystopian works, which undergoes hybridization, losing its specific features and postmodern conventions.Instead, the catastrophic reality of the 21st century causes the search for new experimental forms that acquire a fluctuating nature in genre creation, paradoxically combining classical and innovative components of literary creativity.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку

суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Андрейчикова О.А. Деякі особливості романної форми Кадзуо Ішігуро («Залишок дня», «Не відпускай мене»). Записки з романо-германської філології. Вип.1(46). Одеса, 2021. С. 194-201.
- Андрейчикова О.А. «Не-герої» антиутопії: роман Кадзуо Ішігуро «Не відпускай мене». Вісник Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна. №90. Харків, 2022. С. 23-27.
- Андрейчикова О.А. Мотив катастрофізму в поетиці антиутопічного жанру: Кадзуо Ішиґуро і Ярослав Мельник» Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Випуск 2(24). Дніпро, 2022. С. 29-37
- Андрейчикова О.А. Проблематика та класифікація сучасної антиутопії (українська та світова література). Записки з романо-германської філології. Вип.2(51). Одеса, 2023. С. 4-19
- Andreichykova O.A. Modern Disaster by Dystopian (Masha, or the Fourth Reich, novel by Jaroslav Melnik). III CISP Conference «Science of post-industrial society: globalization and transformation process». №17 (2022), Vinnytsia, UKR - Vienna, AUT, 2022. P. 251-254

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0119U002442

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Войтенко Леся Іванівна

2. Lesya I. Voitenko

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сиваченко Галина Миколаївна

2. Halyna M. Syvachenko

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417265

Місцезнаходження: вул. Михайла Грушевського, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Аністратенко Антоніна Віталіївна

2. Antonina V. Anistratenko

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мусій Валентина Борисівна

2. Valentyna B. Musii

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.01.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пожарицька Олена Олександрівна

2. Olena O. Pozharytska

Кваліфікація: к. філол. н., доцент, 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Малиновський Артур Тимофійович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Малиновський Артур Тимофійович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Матузкова Олена Прокопівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна